

POSUDEK ŠKOLITELE NA DIPLOMOVOU PRÁCI MARKÉTY GWUŽDOVÉ „VÝBĚR PARFÉMŮ A JEJICH INTERAKCE S TĚLESNOU VŮNÍ“.

Interakce mezi biologickou a kulturní evolucí patří v současnosti mezi intenzivně zkoumanou oblast na pomezí přírodních a sociálních věd. Většina studií se však soustředí na teoretické aspekty či matematické modelování daných evolučních procesů. V předložené diplomové práci bylo využito téma preference parfémů jako modelové právě pro výzkum kulturně-biologických interakcí. Práce navazuje na naše předchozí studie, které ukazují, že parfémy interagují s tělesným pachem a příjemnost výsledné směsi je individuálně specifická. Cílem diplomové práce bylo testovat podobnost výběru parfémů v závislosti na biologickém pohlaví, neboť se ukazuje, že příbuzní jedinci jsou si po olfaktorické stránce do určité míry podobní.

Diplomová práce je tradičně rozčleněna na teoretickou a empirickou část. V teoretické části práce autorka představuje jednak výchozí teoretické koncepce, jako je např. teorie podvojně dědičnosti. Následně se pak specificky zabývá tím, jak mohou parfémy ovlivňovat sociální percepci v závislosti na daném kontextu. Zde bych chtěl předeslat, že se jednalo o poměrně obtížný úkol, protože zahrnoval orientaci jak v náročných teoretických konceptech často postavených na matematických modelech a zároveň pak na relativně velkém počtu empirických studií zabývajících se chemickou komunikací u člověka. Autorka jasně prokázala, že je schopna samostatně pracovat s odbornou literaturou a výsledný text je srozumitelný a logicky členěný.

Cílem empirické části práce bylo pomocí dvou studií otestovat, zda parfém vybraný někým jiným než cílovou osobou bude hodnocen po aplikaci na daného jedince příjemněji, než když si jej vybere sám. V prvním případě byl výběr cílové osoby porovnán s jeho partnerkou a v druhém případě s jeho sestrou. Vzhledem k výše řečenému jsme očekávali, že parfémy vybrané cílovou osobou budou hodnoceny jako příjemnější ve srovnání s partnerkou, nicméně nebude zjištěn rozdíl, pokud budou vybrány sestrou. Ani jedna z hypotéz se však nepotvrdila, z čehož byla Markéta v první moment poměrně rozladěná, přesto však dokázala práci dotáhnout do zdárného konce. Z několika důvodů se jednalo o velmi náročný projekt. Jednak kvůli tomu, že zahrnoval několik nejasných metodických kroků. Jednalo se například o „reprezentativní“ zastoupení parfémů, neboť neexistuje žádná všeobecně uznávaná klasifikace parfémů. Dále pak bylo nutné vymyslet způsob vybírání parfémů, tak aby nedošlo k rychlé čichové adaptaci. Tyto problémy se nám podařilo vyřešit díky mezinárodní spolupráci s profesionálními parfuméráři. Navíc se v průběhu sběru dat Markéta potýkala se značným nezájmem ze strany participantů (připomínám, že byla nutná účast vždy dvojice cílový muž-partnerka/sestra). Chtěl bych proto vyzdvihnout, že diplomantka přistupovala k práci vždy iniciativně a se zaujetím a nenechala se odradit ani ve chvílích, kdy nutné zaujetí docházelo a školitel navrhoval,

že je nutné ještě dokončit kontrolní studie se samotnými parfémy. Dále bych chtěl vyzdvihnout Markétinu snahu porozumět statistickým postupům, přestože tyto metody zřejmě nepatří mezi její oblíbené volnočasové aktivity. V neposlední řadě bych chtěl poukázat na velmi kvalitně zpracovanou diskuzi, která ukazuje, že je nejen schopna vlastní výsledky kontextualizovat, ale zároveň i kriticky hodnotit.

Vzhledem k výše uvedenému celkově považuji předloženou diplomovou práci Markéty Gwužďové za vysoce kvalitní a navrhuji jí hodnocení výborně.

V Praze 9/6/2014

doc. Mgr. Jan Havlíček, Ph.D